

РЕЦЕНЗИЯ

От: *проф. д.н. Таня Петрова Парушева*
Научна специалност „Икономика и управление (туризъм)”
Университет за национално и световно стопанство, София

Относно: конкурс за **професор** по *професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност „Икономика и управление (управленско консултиране в туризма)”* в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономика на туризма”, факултет „Икономика на инфраструктурата” на УНСС, съгласно Решение на АС № 4/07.07.2021 г. Публикуван е в Държавен вестник брой 71/27.08.2021. Участвам в състава на научното жури по конкурса, съгласно Заповед № 3058/26.10.2021 г. на Зам.-Ректора по НИД на УНСС.

2. Информация за кандидата в конкурса

Доц. д-р Мариана Кирилова Янева е единствен кандидат в конкурса. Тя завършва висше образование в УНСС, специалност „МИО ” и получава квалификация „Икономист-международник” (1990 – 1994 г.). Защитава дисертационен труд и придобива ОНС „доктор”.

След успешен конкурсен изпит, доц. д-р Янева започва научната си кариера в УНСС, катедра „Икономика на туризма”. Последователно заема академичните длъжности асистент – 1995 г., старши асистент – 1998 г. и главен асистент – 2001 г. От 2008 г. до момента е доцент по научна специалност „Икономика и управление (екскурзоводско обслужване)” в същата катедра.

Доц. д-р Янева е преподавател и в други университети в страната – Стопанска академия „Д. А. Ценов“, Свищов; Нов български университет; Колеж по икономика и администрация, Пловдив; Висше училище по застраховане и финанси, София. Упражнява експертна и консултантска дейност в публични институции – Национална агенция за оценяване и акредитация, Българска камара за образование, наука и култура, Комисия по икономическа политика и туризъм към Народното събрание, Междуправителствен съвет за кадрите в туризма към Министерството на

туризма, Комисия за придобиване на национален сертификат за екскурзовод към Министерството на туризма, Консултативен съвет към Министъра на туризма. Владее английски и руски език.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Кандидатът в конкурса доц. д-р Мариана Янева отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор”, съгласно ЗРАСРБ (чл. 29).

- Има придобита ОНС „доктор” по научна специалност 05.02.18. „Икономика и управление по отрасли (туризъм)”, (диплома № 30174/23.01.2006 г., ВАК при МС на РБ).

- Заема академичната длъжност „доцент” в УНСС повече от 12 години (Свидетелство за научно звание „доцент” № 25279/29.12.2008 г., ВАК при МС на РБ; Удостоверение за стаж от дирекция „Човешки ресурси” на УНСС).

- Представя публикуван монографичен труд, който не повтаря публикациите за придобиване на ОНС „доктор” и за заемане на академичната длъжност „доцент”.

- Има други оригинални научноизследователски трудове и публикации, които не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор” и за заемане на академичната длъжност „доцент”.

- Отговаря на минималните национални изисквания по чл. 26 ал. 2 и 3, съответно на изискванията по чл. 26 ал.5.

Доц. д-р Янева превишава изпълнението на минималните национални изисквания, съгласно ЗРАСРБ (чл. 26) и Правилника за приложението му (чл. 1а, ал. 1). Реализира 1579,55 точки от групи А+Б+В+Г+Д+Е, при изискуеми 550. Тя преизпълнява и допълнителните изисквания за УНСС, съгласно ЗРАСРБ (чл. 26, ал. 5) и Правилника за приложението му (чл. 1а, ал. 2-3). Отчита 1445,35 точки от групи Ж+З+И, при минимален праг от 420 точки.

➤ *Анализът на картата за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор” в УНСС показва, че кандидатът в конкурса доц. д-р Мариана Янева е постигнала изпълнение общо за двата раздела I + II от 3024,9 точки, при минимален праг от 970 точки.*

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Доц. д-р Мариана Янева е утвърден изследовател с приноси в националното и международното развитие на знанието (1.1. – 1.11.). Свидетелство за това е развитието от нея ново направление в туристическата

наука, участие в национален и международни бизнес проекти и научни журита в УНСС и други университети в страната.

Кандидатът в конкурса е утвърден лектор с принос в преподавателското, учебното и педагогическото развитие (2.1. – 2.7.). Тези качества се проявяват при провеждането на занятията в УНСС и други университети, разработването на нови учебни курсове и учебници на значимо академично равнище, участието като лектор в кръгли маси и научно-практически семинари.

Професионалните постижения на доц. д-р Мариана Янева получават обществено признание в практиката (3.1. – 3.6.). Показателни са участието ѝ като директор „Консултинг в икономическите дейности” към Българска камара за образование, наука и култура и член на комисии към НАОА по оценка и акредитация на университети и специалности.

Кандидатът в конкурса има принос към утвърждането на доброто име на УНСС (4.1. – 4.3.), чрез участието си в национални и международни научни форуми, предавания на електронни медии, като член на Контролния съвет на УНСС, Факултетния съвет и на Факултетната комисия за осигуряване и оценяване на качеството.

➤ *Анализът на картата за изпълнение на качествените изисквания показва, че кандидатът в конкурса съответства на качествените изисквания, приети от АС. Съветът по хабилизация на УНСС дава положително становище за потенциалния кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” доц. д-р Мариана Янева (Протокол № 2/19.05.2021 г.).*

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Учебно-преподавателската натовареност на доц. д-р Мариана Янева надхвърля необходимия минимум, съгласно Правилника за учебната дейност на УНСС (Службена бележка от Отдел „Учебна документация, отчетност и контрол” при УНСС). Тя води лекции и упражнения пред студентите от специалност „Икономика на туризма” в УНСС, ОКС „бакалавър” по учебните дисциплини „Основи на туризма”, „Туристически дестинации”, „Транспортно обслужване в туризма”, „Екскурзоводско обслужване”, „Туроператорска и агентска дейност” и „Международен туризъм”. Титуляр е на лекционни курсове в ОКС „магистър” по „Управленско консултиране в туризма”, „Пъблик рилейшънс в туризма”, „Туристически борси”, „Управленски консултинг на туроператорския бизнес”, „Пъблик рилейшънс в международния туризъм”, „Управленско консултиране в международния туризъм” и „Планиране и управление на туристически дестинации”.

Разработва и въвежда учебни курсове, признати в УНСС. Има сериозен принос към създаването и актуализирането на учебната документация на

специалността. Автор е на учебни програми в ОКС „бакалавър” за специалност „Икономика на туризма” и в ОКС „магистър” за специалностите „Международен туризъм” и „Мениджмънт в туризма”.

В преподавателската си дейност доц. д-р Мариана Янева прилага иновативни и интерактивни методи на преподаване. Редовно актуализира и обогатява учебния материал. Осъществява активна работа със студентите. Научен ръководител е на над 200 успешно защитени дипломни работи и консултант на студенти при изготвянето на доклади за катедрени и факултетни конференции. Получава висока оценка в анкетите на студентите. Създава контакти между туристическия бизнес и студентите от специалността.

➤ *Доц. д-р Мариана Янева има богат преподавателски опит. Притежава висока степен на подготовка за заемане на академичната длъжност „професор”. Академичната компетентност на кандидата съответства на спецификата на конкурса.*

5. Обща характеристика на представените научни трудове

5.1. Основни направления в изследователската дейност

Доц. д-р Мариана Янева участва в конкурса за професор с 68 публикации. Предложената за рецензиране научна продукция включва:

- 12 монографии – 3 самостоятелни и 9 в съавторство;
- 7 университетски учебници – 4 самостоятелни и 3 в съавторство;
- 2 студии – в съавторство;
- 26 статии – 2 самостоятелни, 1 в Web of Science и 1 в Scopus; 2 самостоятелни и 4 в съавторство, реферирани и индексирани в други международни бази данни с научна информация; 12 самостоятелни и 6 в съавторство, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране и редколегия;
- 21 доклади – 6 в съавторство в чужбина; 7 самостоятелни и 8 в съавторство в България.

40 от публикациите са на български и 28 на английски език. Кандидатът впечатлява с публикационната си активност и високото качество на научните трудове.

Изследователската дейност на доц. д-р Мариана Янева е концентрирана в 4 основни тематични направления:

1. Управленско консултиране в туризма (№№ 1; 3.1; 4.1; 4.8; 5.7; 9.1; 9.3; 9.6; 9.8; 9.10; 11.1; 11.14).

2. Туроператорска, турагентска и екскурзоводска дейност (№№ 2; 3.2; 4.3; 4.4; 4.7; 5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 8.3; 9.2; 9.9; 9.11; 10.3; 11.6; 11.7).

3. Управление и популяризиране на туризма, туристическите продукти и дестинациите (№№ 4.2; 4.5; 4.6; 5.6; 7.1; 7.2; 8.1; 8.2; 9.4; 9.5; 9.7; 9.12; 9.13; 9.14; 9.15; 9.18; 10.1; 10.4; 11.2; 11.3; 11.4; 11.8; 11.9; 11.10; 11.15).

4. Продуктова специализация в туризма/специализирани видове туризъм (№№ 6.1; 6.2; 8.4; 8.5; 8.6; 9.16; 9.17; 10.2; 10.5; 10.6; 11.5; 11.11; 11.12; 11.13).

Качествата на доц. д-р Мариана Янева като учен-изследовател се потвърждават от нейната работа по научноизследователски проекти. Кандидатът за заемане на академичната длъжност „професор” е била ръководител на 4 университетски проекта към фонд НИД на УНСС, финансирани със субсидия от държавния бюджет. Взела е участие в 1 национален и 3 международни проекта.

Доц. д-р Мариана Янева е избрана за научен ръководител на 13 докторанти. Петима са защитили успешно дисертационните си трудове и са придобили ОНС „доктор” (Служебна бележка № Н-Д/27.04.2021 г.). Двама са преподаватели в УНСС и един в НБУ.

Представила е доказателства за цитируемост. Има установени 18 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране; 4 – в нереферирани списания с научно рецензиране; 11 – в научни издания, реферирани и индексирани в други международни бази данни с научна информация.

5.2. Научни и научно-приложни резултати

Получените научни и научно-приложни резултати могат да бъдат обобщени, както следва:

- Изследвани са приложните аспекти на управленското консултиране в туроператорския бизнес. Направена е консултантска оценка по идентифициране, създаване и промотиране на туристическа дестинация от туроператори.

- Разкрито е състоянието и развитието на туроператорската и турагентската дейност във водещи европейски рецептивни дестинации, преки конкуренти на българския пазар. Поставен е акцент на корпоративната социална отговорност на входящите туроператори за повишаване конкурентоспособността на продукта в туристическия бизнес в България.

- Идентифициран е имиджът на туристическа дестинация България, създаден от туроператори и туристически агенти на европейския туристически пазар. Дискутирани са приложните аспекти на планирането и управлението на туристическите дестинации.

- Откроени са управленските аспекти на продуктовата специализация на туристически регион. Поставен е акцент върху управлението на деловия туризъм като предпоставка за устойчив растеж.

5.3. Оценка на монографията

Висока оценка заслужава монографичният труд *Янева, М., Управленско консултиране при популяризиране на пакетни продукти на туроператори, Издателство „Авангард Прима“, първо издание, 2020, 273 с., ISBN: 978-619-239-488-2.* Той е обсъден в катедра „Икономика на туризма“, с рецензенти проф. д-р Манол Рибов и доц. д-р Николай Цонев. Монографията решава съществен научен и научно-приложен проблем. В разработката е направен комплексен анализ на теорията на управленското консултиране, планирането и прилагането на консултантски проект при промотиране в туризма, и популяризирането на пакетни продукти. Монографичният труд допълва теоретичните и практико-приложните знания в специализираната туристическа литература. Разработката е ценна и за заинтересованите кръгове от туристическия бизнес.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В творческата продукция на кандидата ясно се открояват следните значими приноси:

Първо, изследвани са измеренията на консултантския бизнес и приложението му в туризма. Анализирани са спецификата и технологията на управленското консултиране, консултантските проекти и приложението им при управление на дестинациите. Разгледани са тенденциите в развитието на туризма, в частност на управленското консултиране.

Второ, дефинирани са ключови проблеми на теорията и практиката на туроператорската, турагентската и екскурзоводската дейности. Проучени са технологията, организацията и управлението на туристическите агенции, спецификата в продуктовото им предлагане и обслужването на туристи по време на организирано туристическо пътуване.

Трето, определени са особеностите на туристическия пазар и туристическите дестинации. Проучено е маркетинговото управление на туризма, свързано с идентифицирането на имидж на дестинация, на туристически район и туристически обект. Изведени са добри практики и насоки за тяхното интегриране в България. Фокусът е насочен към моделите за управление на туристическите дестинации в условия на устойчивост и в ситуации на кризи. Изследвано е управлението на туризма на различни равнища. Формулирани са препоръки за популяризиране на продукти и дестинации.

Четвърто, анализирани са възможностите за продуктова специализация в различни туристически райони спрямо спецификата на ресурсната им осигуреност и диференциацията на туристическите обекти. Изследвани са конкретни специализирани видове туризъм, приоритетни в развитието на туристическите райони в България, с оглед целогодишното им

потребление. Проучени и анализирани са продуктите по здравен и делови туризъм, и свързаните с развлеченията и изживяванията. Разработени са концепции и модели за тяхното управление.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам бележки към учебно-преподавателската и научноизследователската дейност на доц. д-р Мариана Янева. Бих препоръчала, в бъдещи изследвания да фокусира вниманието си върху написването на дисертационен труд за придобиване на научната степен „доктор на науките”, в съответствие с научните ѝ интереси.

8. Лични впечатления

Познавам доц. д-р Мариана Янева от постъпването ѝ в катедра „Икономика на туризма” – 1995 г. Тя се отличава с етичност и толерантност, отговорност към поставените задачи и стремеж към непрекъснато развитие и самоусъвършенстване. Ползва се със заслужено уважение сред академичната общност и студентите.

9. Заключение

Кандидатурата на доц. д-р Мариана Янева за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” съответства на нормативните изисквания, съгласно ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и допълнителните изисквания на УНСС. Тя притежава безспорни достойнства като преподавател и изследовател, с доказани приноси в научната специалност на конкурса.

Ясно заявявам своята **положителна оценка „ЗА”** единствения участник в конкурса за професор. С пълна убеденост гласувам **доц. д-р МАРИАНА КИРИЛОВА ЯНЕВА** да бъде избрана и заеме академичната длъжност **„професор” по професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност „Икономика и управление (управленско консултиране в туризма)”** в катедра „Икономика на туризма” към факултет „Икономика на инфраструктурата” на УНСС.

София,
27.11.2021 г.

Рецензент:
(проф. д.н. Таня Парушева)

R E V I E W

By: *Prof. D.Sc. Tanya Parusheva*
Scientific specialty “Economics and Management (Tourism)”
University of National and World Economy, Sofia

Regarding: *competition for a **professor** in a professional field 3.8. “Economics”, scientific specialty “Economics and Management (management consulting in tourism)” at UNWE.*

1. Information about the competition

The competition has been announced in regards to the needs of Department “Economics of Tourism”, Faculty “Economics of Infrastructure” at UNWE, according to Decision of AC № 4 / 07.07.2021. It was published in the State Gazette No. 71 / 27.08.2021. I participate in the composition of the scientific jury of the competition, according to Order № 3058 / 26.10.2021 of the Vice-Rector of SRA of UNWE.

2. Information about the candidate in the competition

Assoc. Prof. Dr. Mariana Kirilova Yaneva is the sole candidate in the competition. She graduated from the University of National and World Economy, majoring in IER, and received the qualification of “International Economist” (1990 – 1994). She defended her dissertation and acquired the ESD “Doctor”.

After a successful competitive exam, Assoc. Prof. Dr. Yaneva began her scientific career at the University of National and World Economy, Department “Economics of Tourism”. She has successively held the academic positions of assistant – 1995, senior assistant – 1998 and chief assistant – 2001. Since 2008 she has been an Associate professor in the scientific specialty “Economics and Management (tour guide service)” in the same department.

Assoc. Prof. Dr. Yaneva is a lecturer at other universities in the country – Academy of Economics “D. A. Tsenov”, Svishtov; New Bulgarian University; College of Economics and Administration, Plovdiv; Higher School of Insurance and Finance, Sofia. She exercises expert and consulting activities in public institutions – National Agency for Evaluation and Accreditation, Bulgarian Chamber of Education, Science and Culture, Committee on Economic Policy and Tourism at the National Assembly, Interdepartmental Council for Tourism Personnel at the Ministry of Tourism, Commission for Acquisition of national

certificate for a guide to the Ministry of Tourism, Advisory Board to the Minister of Tourism. She is fluent in English and Russian.

3. Fulfillment of the requirements for acquiring the academic position

3.1. Fulfillment of quantitative requirements

The candidate in the competition Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva meets the requirements for acquiring the academic position of “professor”, according to DASRBA (Art. 29).

- She has acquired ESD “Doctor” in scientific specialty 05.02.18. “Economics and Management by Industries (Tourism)” (diploma № 30174 / 23.01.2006, Higher Attestation Commission at the Council of Ministers of the Republic of Bulgaria).

- She has helded the academic position of “Associate Professor” at UNWE for more than 12 years (Certificate of scientific title “Associate Professor” № 25279 / 29.12.2008, HAC at the Council of Ministers of the Republic of Bulgaria; Certificate of Internship from “Human Resources” Directorate of UNWE).

- She presents a published monograph, which does not repeat the publications for the acquisition of ESD “Doctor” and for the academic position of “Associate Professor”.

- There are other original research papers and publications that do not repeat those presented for the acquisition of ESD “Doctor” and for the academic position of “Associate Professor”.

- She meets the minimum national requirements under Art. 2b para. 2 and 3, respectively to the requirements under Art. 2b para.5.

Assoc. Prof. Dr. Yaneva exceeds the fulfillment of the minimum national requirements, according to DASRBA (art. 2b) and the Regulation for its application (art. 1a, para 1). Implements 1579.55 points from groups A + B + V + G + D + E, with a required 550. She also meets the additional requirements for UNWE, according to DASRBA (Art. 2b, para. 5) and the Regulation for its application. 1a, paragraphs 2-3). She reports 1445.35 points from groups Zh + Z + I, with a minimum threshold of 420 points.

➤ *The analysis of the map for fulfillment of the quantitative requirements for acquiring the academic position “Professor” at UNWE shows that the candidate in the competition Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva has achieved a total of 3024.9 points for the two sections I + II, with a minimum threshold of 970 points.*

3.2. Fulfillment of quality requirements

Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva is an established researcher with contributions to the national and international development of knowledge (1.1. –

1.11.). Evidence of this is the new direction developed by her in tourism science, participation in national and international business projects and scientific juries at UNWE and other universities in the country.

The candidate in the competition is an established lecturer with a contribution to the teaching, learning and pedagogical development (2.1. – 2.7.). These qualities are manifested in the conduct of classes at UNWE and other universities, the development of new courses and textbooks at a significant academic level, participation as a lecturer in round tables and scientific and practical seminars.

The professional achievements of Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva receive public recognition in practice (3.1. – 3.6.). Indicative are her participation as Director of Consulting in Economic Activities at the Bulgarian Chamber of Education, Science and Culture and member of commissions at NEAA for evaluation and accreditation of universities and specialties.

The candidate in the competition has contributed to the establishment of the good name of UNWE (4.1. – 4.3.) through their participation in national and international scientific forums, electronic media broadcasts, as a member of the Supervisory Board of UNWE, the Faculty Council and the Faculty Commission for quality assurance and evaluation.

➤ *The analysis of the map for fulfillment of the quality requirements indicates that the candidate in the competition corresponds to the quality requirements accepted by the AC. The Council for Habilitation of the University of National and World Economy gives a positive opinion for the potential candidate in the competition for the academic position of “Professor” Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva (Protocol № 2 / 19.05.2021).*

4. Evaluation of the tutoring activity

The teaching load of Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva exceeds the required minimum, according to the Regulations for the educational activities of UNWE (Official note from the Department “Educational documentation, reporting and control” at UNWE). She conducts lectures and exercises for students majoring in “Economics of Tourism” at UNWE, Bachelor’s degree in “Fundamentals of Tourism”, “Tourist Destinations”, “Transport Services in Tourism”, “Guide Services”, “Tour Operators and agency activity” and “International Tourism”. She is a lecturer in the Master’s Degree in “Management Consulting in Tourism”, “Public Relations in Tourism”, “Tourist Exchanges”, “Management Consulting of the Tour Operator Business”, “Public Relations in International Tourism”, “Management Consulting in international tourism” and “Planning and Management of Tourist Destinations”.

She develops and introduces training courses, recognized at UNWE. Has a serious contribution to the creation and updating of the educational documentation

of the specialty. She is the author of curricula in the Bachelor's degree in "Economics of Tourism" and in the Master's degree in "International Tourism" and "Tourism Management".

In her tutoring activity Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva applies innovative and interactive teaching methods. Regularly updates and enriches the study material. She carries out active work with students. She is a supervisor of over 200 successfully defended dissertations and a consultant to students in the preparation of reports for departmental and faculty conferences. Receives high marks in student surveys. Creates contacts between the tourism business and students of the specialty.

➤ *Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva has extensive teaching experience. She has a high degree of preparation for the academic position of "professor". The academic competence of the candidate corresponds to the specifics of the competition.*

5. General characteristics of the presented scientific papers

5.1. Main directions in the research activity

Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva participates in the competition for professor with 68 publications. The scientific production proposed for review includes:

- 12 monographs – 3 independent and 9 co-authored;
- 7 university textbooks – 4 independent and 3 co-authored;
- 2 studies – co-authored;
- 26 articles – 2 independent, 1 in Web of Science and 1 in Scopus; 2 independent and 4 co-authored, referenced and indexed in other international databases with scientific information; 12 independent and 6 co-authored, published in non-peer-reviewed journals with scientific review and editorial board;
- 21 reports – 6 co-authored abroad; 7 independent and 8 co-authored in Bulgaria.

40 of the publications are in Bulgarian and 28 in English. The candidate impresses with their publishing activity and the high quality of their scientific works.

The research activity of Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva is concentrated in 4 main thematic areas:

1. Management consulting in tourism (№№ 1; 3.1; 4.1; 4.8; 5.7; 9.1; 9.3; 9.6; 9.8; 9.10; 11.1; 11.14).

2. Tour operator, travel agency and tour guide activities (№№ 2; 3.2; 4.3; 4.4; 4.7; 5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 8.3; 9.2; 9.9; 9.11; 10.3; 11.6; 11.7).

3. Management and promotion of tourism, tourist products and destinations (№№ 4.2; 4.5; 4.6; 5.6; 7.1; 7.2; 8.1; 8.2; 9.4; 9.5; 9.7; 9.12; 9.13; 9.14; 9.15; 9.18; 10.1; 10.4 ; 11.2; 11.3; 11.4; 11.8; 11.9; 11.10; 11.15).

4. Product specialization in tourism/specialized types of tourism (№№ 6.1; 6.2; 8.4; 8.5; 8.6; 9.16; 9.17; 10.2; 10.5; 10.6; 11.5; 11.11; 11.12; 11.13).

The qualities of Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva as a research scientist are confirmed by her work on research projects. The candidate for the academic position “Professor” was the manager of 4 university projects at the Research Institute of UNWE, funded by a subsidy from the state budget. She has participated in 1 national and 3 international projects.

Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva was elected supervisor of 13 doctoral students. Five have successfully defended their dissertations and have acquired ESD “Doctor” (Official Note № N-D / 27.04.2021). There are two lecturers at UNWE and one at NBU.

She has provided evidence of citation. There are 18 citations in monographs and collective volumes with scientific review; 4 – in non-refereed journals with scientific review; 11 – in scientific journals, referenced and indexed in other international databases with scientific information.

5.2. Scientific and scientifically applied results

The obtained scientific and scientifically applied results can be summarized as follows:

- The applied aspects of management consulting in the tour operator business are studied. A consulting assessment was made on the identification, creation and promotion of a tourist destination by tour operators.
- The state and development of the tour operator and travel agent activity in leading European receptive destinations, direct competitors on the Bulgarian market are revealed. Emphasis is placed on the corporate social responsibility of incoming tour operators to increase the competitiveness of the product in the tourism business in Bulgaria.
- The image of tourist destination Bulgaria, created by tour operators and travel agents on the European tourist market, has been identified. The applied aspects of the planning and management of tourist destinations are discussed.
- The management aspects of the product specialization of a tourist region are highlighted. Emphasis is placed on the management of business tourism as a prerequisite for sustainable growth.

5.3. Evaluation of the monograph

The monographic work *Yaneva, M., Management Consulting in the Promotion of Package Products of Tour Operators, Avangard Prima Publishing House, first edition, 2020, 273 pages, ISBN: 978-619-239-488-2* deserves high praise. It was discussed in the Department “Economics of Tourism”, with reviewers Prof. Dr. Manol Ribov and Assoc. Prof. Dr. Nikolay Tsonev. The monograph solves a significant scientific and scientifically applied issue. A

comprehensive analysis of the theory of management consulting, planning and implementation of a consulting project in tourism promotion, and the promotion of package products has been made. The monographic work complements the theoretical and practical-applied knowledge in the specialized tourist literature. The development is also valuable for the interested circles of the tourism business.

6. Evaluation of the scientific and scientifically applied contributions

The following significant contributions are clearly highlighted in the creative production of the candidate:

First, the dimensions of the consulting business and its application in tourism are studied. The specifics and technology of management consulting, consulting projects and their application in destination management are analyzed. The tendencies in the development of tourism, in particular of the management consulting are considered.

Second, key issues of the theory and practice of tour operator, travel agent and tour guide activities are defined. The technology, the organization and management of the travel agencies, the specifics of their product offering and the service of tourists during an organized tourist trip are studied.

Third, the peculiarities of the tourist market and tourist destinations are determined. The marketing management of tourism, related to the identification of the image of a destination, a tourist area and a tourist site, has been studied. Good practices and guidelines for their integration in Bulgaria have been presented. The focus is put on the models for managing tourist destinations in terms of sustainability and crisis situations. The management of tourism at different levels is studied. Recommendations for promoting products and destinations have been formulated.

Fourth, the possibilities for product specialization in different tourist regions are analyzed according to the specifics of their resource provision and the differentiation of the tourist sites. Specific specialized types of tourism, priority in the development of the tourist regions in Bulgaria, in view of their year-round consumption have been studied. The products of health and business tourism, and those related to entertainment and experiences, have been studied and analyzed. Concepts and models for their management have been developed.

7. Critical remarks and recommendations

I have no notes on the tutoring and research activities of Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva. I would recommend that in future research she focus on writing a dissertation for the degree of “Doctor of Science”, in accordance with her scientific interests.

8. Personal Impressions

I have known Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva since she entered the Department “Economics of Tourism” – 1995. She is characterized by ethics and tolerance, responsibility for the tasks and the pursuit of continuous development and self-improvement. She enjoys well-deserved respect among the academic community and students.

9. Conclusion

The candidacy of Assoc. Prof. Dr. Mariana Yaneva for participation in a competition for the academic position of “professor” complies with the regulatory requirements according to the Law on its implementation and the additional requirements of UNWE. She has indisputable merits as a tutor and researcher, with proven contributions to the scientific specialty of the competition.

I clearly state my **positive assessment** for the sole participant in the competition for professor. I am fully convinced that **Assoc. Prof. Dr. MARIANA KIRILOVA YANEVA** should be elected and acquire the academic position of “professor” in the professional field 3.8. “Economics”, Scientific Specialty “Economics and Management (Management Consulting in Tourism)” in Department “Economics of Tourism” at the Faculty “Economics of Infrastructure” of UNWE.

Sofia,
27.11.2021

Reviewer:
(Prof. D.Sc. Tanya Parusheva)